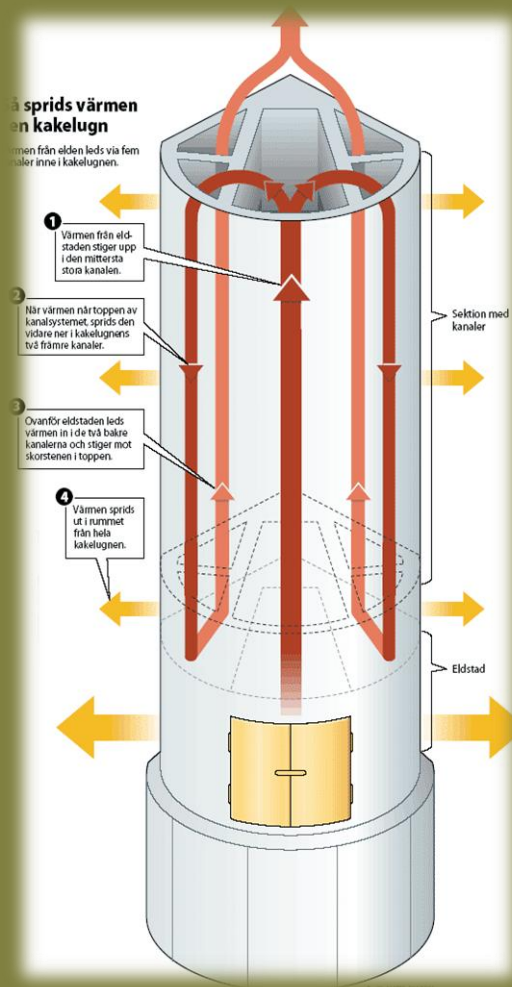

KAKELUGNEN

Kakelugnen

Kakelugnen har spårats tillbaka ända till 600 e Kr. Det finns bl a en lite äldre variant från 1400-talet. Sedan finns det en modernare sort av kakelugnen som två svenskar utvecklade på 1700-talet. Det fanns en särskild anledning till att man gjorde en förnyad variant av kakelugnen.

Under 1700-talet var det nämligen energikris i Sverige. Det var vedbrist, massvis med trä, virke och ved gick åt. Framförallt till järnverkens stora användning av trädbränsle som skulle framställa stångjärn som då var Sveriges största exportvara. Det gick även åt mycket stora mängder ved inom gruvhanteringen, när man bröt fram malm.

Men även hushållens användning av ved, till sina ineffektiva öppna spisar, som var dåtidens värmekälla. Som också var en av de större orsakerna till energikrisen.

Då gav rikets råd (riksrådet) i uppdrag till generalen Fabian Wrede, och arkitekten Carl Johan Cronstedt, att komma på ett mer energisparande sätt att värma upp hushållen med. Året 1769 kom de på en bra lösning på detta problem, nämligen en moderniserad form av kakelugnen.

Skillnaden mellan denna sorts kakelugn och den från 1400-talet, är att den från 1400-talet bara har *en* rökkanal, medan den andra har flera dvs *fem* stycken rökkanaler. Det som är bättre med att ha flera rökgångar är att det ger mer värme. Den typen som svenskarna "kom på" är mycket mer energisnål och sparsam när det gäller förbrukningen av ved. De hade kommit på en utmärkt lösning. Detta gjorde de svenska hushållen var de bäst uppvärma i hela Europa på den tiden.

Av: Linnea Maier Dahl 7F1